

výnimky nečiní, tedy aj ustanovenie § 9, odst. 3 cit. zák. o náhrade poskytovanej obhájcom a dôsledne aj vládne nariadenie č. 91/1923 Sb. z. a n., lebo zrušením zák. č. 51/1923 Sb. z. a n. a najmä § 9 cit. zák. odpadol aj základ tohto vládneho nariadenia, ktoré bolo vydané len k prevedeniu zákona o štátnom súde č. 51/1923 Sb. z. a n., tedy k prevedeniu ustanovenia tohto zákona, ktorý nárok obhájcov na odmenu ustanovuje.

Zákon č. 68/1935 Sb. z. a n. nemá obdobného ustanovenia ako zákon čis. 51/1923 Sb. z. a n. v § 9, odst. 3. Z toho plynie, že nový zákon nechcel prevziať ustanovenie o náhrade obhájcom zo zák. č. 51/1923 Sb. z. a n., a to zrejme aj preto, že trestné činy v zákone tam uvedené boli opätovne prikázané do príslušnosti riadnych súdov a len vzhľadom k ich dôležitosti jako prvá inštancia byly ustanovené vrchné súdy, pre ktoré podľa § 4 zák. č. 68/1935 Sb. z. a n. platia predpisy o pokračovaní pred krajským súdom, pokiaľ zákon nestanoví odchylky. Ponevác o odmene obhájcov nebola odchylka v zákone stanovená, platia aj v tom smere predpisy trestného poriadku o pokračovaní pred krajským súdom, podľa ktorých obhájcom neprislúcha odmena za obhajovanie zo štátnej pokladne. Správne preto štátny súd žiadosť obhájcov zamietol.

Čís. 6179.

K výkladu § 24 zákona o právu pôvodském (čís. 218/1926 Sb. z. a n. ve znění zákona čis. 120/1936 Sb. z. a n.).

Třetí odstavec tohoto paragrafu se vztahuje jen na zprávy mající ráz pouhých informací tiskem, nikoliv i na články a stati, které na informaci navazují a s ní spojují pojednání, líčení, rozborý a pod.

K pojmu »článek časového významu«.

Článek je otištěn k výměně názorů ve smyslu § 24, odst. 1 zákona o právu původském, slouží-li k diskusi o časové otázce.

K pojmu plagiátu.

Nakolik se dopouští plagiátu ten, kdo při otisku části článku neuvede pramen a původce podle § 24, odst. 1, posl. věta zákona o právu původském.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1938, Zm I 252/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem pomluvy podle § 2 zákona čis. 108/1933 Sb. z. a n.

Jádrem věci jest otázka zmateční stížnosti s hlediska zmatků podle § 281, čis. 5, 9 b), 10 (správně jen 9b) tr. ř. rozebraná, zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy v příčině obvinění, že se soukromý žalobce dopustil plagiátu.

Po této stránce není především napaden rozsudkový výrok, že soukromý žalobce článek, jímž se prý dopustil plagiátu, totiž článek »Wo befindet sich N. S.« v časopisu »E. Z.« ze dne 12. března 1937, sestavil

z toho, co sám o osobě S. věděl z vlastního pozorování, jakož i z toho, co četl v článku redaktora B. i v článku obžalovaného v časopisu »E.« z 11. března 1937, a že při tom z posléz uvedeného článku opsal jen některé věty v rozsudkových důvodech výslovně zjištěné, že však článek žalobcův byl »v podstatě jiný« než článek obžalovaného.

Že se soukromý žalobce dopustil plagiátu, vylučuje napadený rozsudek hlavně poukazem na to, že postup soukromého žalobce byl prý ve shodě s ustanovením § 24, odst. 2 (správně odst. 3) zákona čís. 218/1926 Sb. z. a n. ve znění zákona čís. 120/1936 Sb. z. a n., podle něhož mohl prý soukromý žalobce příslušné jednotlivé věty z článku obžalovaného bezvadně otisknouti. Rozsudek je tu ovšem na omylu, pokud pokládá článek obžalovaného, uveřejněný v časopisu »E.« ze dne 11. března 1937 pod nadpisem »N. S. — ein Plagiator«, za smíšenou zprávu skutkového obsahu po rozumu § 24, odst. 3 cit. zák., tedy za zprávu, která je prostým sdělením a může býti z novin a časopisů jinde otištěna i beze zřetelného udání pramene i původce ve smyslu § 24, odst. 1 uvedeného zákona. Citovaný § 24, sloužící ochraně článků a zpráv v novinách a časopisech, je hledíc ke zvláštní povaze veřejného tisku, různých jeho typů a různého druhu statí (viz Löwenbach, Právo autorské, str. 124) upraven tak, že první odstavec činí ochranu uvedených tam článků a statí závislou na výhradě, druhý odstavec chrání příslušné články a statí bezvýhradně a třetí odstavec zastává zásadu volnosti otisku. Tato posléz uvedená zásada platí však jen pro zprávy a telegramy politického obsahu, nejsou-li označeny jako původní zprávy, pak denní novinky a smíšené zprávy skutkového obsahu, které jsou prostými sděleními. Ustanovení to navazuje na třetí odstavec čl. 9 bernské úmluvy o ochraně děl literárních a uměleckých, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908 (č. 401/1921 Sb. z. a n.), kde se praví, že ochrana neplatí pro denní zprávy nebo pro různé zprávy rázu běžných tiskových zpráv. Zvlášť jasně vyplývá povaha miněných tu zpráv z francouzského originálního textu: »La protection de la présente Convention ne s'applique pas aux nouvelles du jour ou aux faits divers, qui ont le caractère de simples informations de presse«. Z toho plyne, že musí jíti o zprávy, které mají ráz pouhých informací tiskem. Nepatří sem tudíž články a statí, které sice čtenáře informují o nějaké denní novince nebo sdělují nějakou skutečnost (tedy podávají »zprávu skutkového obsahu«), ale navazují na to a spojují s tím pojednání, líčení, rozbory a pod. (Viz Löwenbach, Právo autorské, str. 128 a Novela k zákonu o právu autorském, str. 58, Steiner, Das neue Urheberrechtsgesetz Nr. 218/26 Ges. Slg., Richterzeitung 1927, str. 33, sl. 1).

Podle toho, co uvedeno, nelze pochybovati, že nahoře uvedený článek obžalovaného »N. S. — ein Plagiator« nespadá pod ustanovení § 24, odst. 3 cit. zák., zabezpečující neomezenou volnost otisku, neboť článek ten se neomezuje na pouhé sdělení skutečnosti, že se S. dopustil plagiátu z cizích hudebních děl, nýbrž odůvodňuje též vlastními závěry, jak se mohlo S-ovi podařiti veřejnost tak snadno oklamati, líčí činnost S. jako skladatele a plagiátora, rozebírá jeho povahu a jeho poměr

k církevním úřadům, hodnotí jeho hudební nadání a vyslovuje konečně politování nad tím, že tohoto nadání bylo tak zneužíváno na úkor umělecké budoucnosti S. Že článek takového obsahu vybočuje z mezí pojmu »smíšené zprávy skutkového obsahu, která je prostým sdělením«, je nadsadě.

Třebaže se článek, o němž jde, dotýká činnosti S. jako skladatele, nelze mu sice podle jeho obsahu přiznati povahu pojednání vědeckého nebo uměleckého po rozumu § 24, odst. 2 cit. zák., leč jisto je, že tu jde o článek časového významu (aktuální článek) o otázce kulturní (totiž o činnosti S. jako skladatele a plagiátora, o poměru této jeho činnosti a celého jeho vystupování k jeho postavení jako kapucínského mnicha a k církevním úřadům a o politováníhodné ztrátě, již utrpělo hudební umění zničením umělecké budoucnosti S.).

Je též míti za to, že soukromý žalobce převzal věty rozsudkem zjištěné ze článku obžalovaného do svého článku »k výměně názorů« po rozumu § 24, odst. 1 cit. zák., tedy takovým způsobem, že tím byla zachována povaha veřejné diskuse. Po této stránce se poukazuje na důvodovou zprávu k zákonu čís. 120/1936 Sb. z. a n. (tisk 64 senátu Národního Shromáždění z roku 1935, str. 11, sl. 2), podle níž měl býti slovy »k výměně názorů« jen reprodukován výraz »articles de discussion« v tomto místě článku 9, odst. 2 bernské úmluvy, revidované v Římě dne 2. června 1928 (č. 286/1936 Sb. z. a n.): *Les articles d'actualité de discussion économique, politique ou religieuse...* Že v tomto smyslu sloužil článek žalobcův diskusi o aktuální otázce, nelze popřít.

Nebylo dále tvrzeno, že otištění článku obžalovaného bylo ať výslovně, ať všeobecně výhradou na čelním místě časopisu »E.« zapověděno.

Je tedy zjevno, že se soukromý žalobce, otisknuv jen se zcela nepatrnými změnami uvedené úryvky z článku obžalovaného (viz § 3 cit. zák.), pohyboval v mezích zákonné licence podle § 24, odst. 1 cit. zák., že však měl při tom zřetelně udati pramen »E.« (nikoliv ovšem i původce, kdyžtě nebyl v článku obžalovaného uveden). Po této stránce je zmateční stížností přisvědčiti. Nevyhověl-li soukromý žalobce této své povinnosti, bylo by v tom lze po případě spatřovati skutkovou podstatu přestupku podle § 47, č. 1 cit. zákona, leč tím ještě není řečeno, že se soukromý žalobce zmíněným opominutím dopustil již onoho po stránce mravní tak závažného poklesku, jež nazýváme plagiátem.

Je sice správné, že se po stránce právní označuje jako jeden z různých plagiátů i opominutí předepsaného udání pramene, tedy vůbec vydávání cizích myšlenek za vlastní (Seiller, *Das österreichische Urheberrecht*, str. 142), leč pro posouzení případu, o němž jde, záleží na tom, jak pojímá výtku plagiátu podle obecné mluvy průměrný čtenář. S tohoto hlediska rozumí se plagiátem »*d u š e v n í k r á d e ž*« (geistiger Diebstahl), kterýžto pojem se vůbec nemusí bezpodmínečně krýti s porušením původského práva (Kuhlenbeck, *Das Urheberrecht und das Verlagsrecht*, str. 2). Plagiátor v uvedeném smyslu osobuje si lite-

r á r n í z á s l u h u p ř í s l u š e j í c í j i n é o s o b ě (Kuhler, Autorrecht, 1880, str. 328), čili uveřejňuje třebaš dovoleně cizí d u š e v n í v ý p l o d, leč protiprávně opominuv udati použitý pramen, odporuje osobnímu zájmu původce, aby byl jako takový ve veřejnosti jmenován (Allfeld, Das Urheberrecht an Werken der Literatur und der Tonkunst, str. 354). Podle obecného názoru jde u plagiátu o zcizení d u š e v n í h o v ý p l o d u, tedy výsledku prvotnější p r á c e d u š e v n í n ě j a k é o s o b y j i n é. Možno tedy plagovati vynálezy, plody umělecké, slovesné, výzkumy vědecké a pod. (Ottův slovník naučný) čili jinými slovy: Předměty plagiátu jsou díla literární, umělecká, vědecká, vynálezy, výzkumy, projekty a pod. Pro souzený případ přichází zejména v úvahu pojem literárního plagiátu jakožto t. zv. literární krádeže (Masarykův slovník naučný).

Aplikuje-li se s hlediska jedině tu směrodatného nazírání na pojem plagiátu to, co vpředu uvedeno, nelze tvrditi, že se soukromý žalobce dopustil »plagiátu«, pokud do svého delšího originálního článku o činnosti, životě a povaze N. S. pojal některé celkem podřadné věty z článku obžalovaného, kdyžtě tyto věty jen referují o holých skutečnostech, že církev ztratí S. nelituje, že církevní úřady jeho skladatelskou činnost neviděly rády, že S. nosil lakové boty a hedvábné ponožky a že býval navoněn, že mu všechny tyto věci vynesly vážnou důtku vysokého církevního hodnostáře. Tyto věty nemají samy o sobě literárního nebo uměleckého rázu, nejsou výplodem originální literární nebo vůbec duševní činnosti ve smyslu nahoře uvedeném a jsou konečně v poměru k ostatnímu samostatnému obsahu článku soukromého žalobce tak podřadného významu, že článku žalobcovu neodnímají povahu nového článku původního (viz obdobně § 23, č. 1 cit. zák.).

Za těchto okolností nepochybil nalézací soud, pokud měl za to, že se obžalovanému v příčině výtky, že se soukromý žalobce dopustil plagiátu, nepodařil důkaz pravdy.

Čís. 6180.

Vy Kročil-li pachatel z mezí nutné obrany ze zlosti, hněvu a pomstychtivosti, je mu jeho dolosní delikt přičítati podle obecných zásad.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1938, Zm I 296/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého ublížení na těle podle § 152 tr. z.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9 b) — správně a) — tr. ř., nelze přiznati úspěch.